T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/79
KARAR NO : 2019/107
KARAR TR : 25/02/2019

ÖZET: Deniz Astsubayı olarak görev yaparken YAŞ kararı ile TSK' dan ihraç edilen davacının 15.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6191 sayılı Yasadan yararlanarak emekliye ayrılmasının akabinde davalı kurumcadavacıya borç çıkarılması işleminin iptali istemi ile açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi hk

K A R A R

Davacı : D. G.
Vekilleri : Av. A. D.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. H. H. G. C. Av. M. S.

O L A Y :Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin Deniz Astsubayı olarak görev yaparken, ordudan YAŞ kararı ile ihraç edilmesi üzerine, 1999 yılında özel sektörde sigortalı olarak çalışmaya başladığını ve 06.06.2012 tarihine kadar sigortalı olarak çalıştığını belirterek, 15.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6191 sayılı Yasadan yararlanmak için davalı idareye başvurması üzerine davalı idarece, normal sigortalı çalıştığı için emekliliğini iptal ederek gecikmeden dolayı toplu ödediği 13 aylık emekli maaşı tutarı olan 17.012,11 TL'yi adına borç çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle 30/11/2012 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 2. İDARE MAHKEMESİ: 12.12.2012 gün, E:2012/1760, K:2012/2237 sayılı dosyada "5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 101. maddesinde;" Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür" kuralına yer verilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı ordudan yaş kararları ile atılması üzerine 1999 yılında özel sektörde sigortalı olarak çalışmaya başladığını ve 06.06.2012 tarihine kadar sigortalı olarak çalıştığını belirterek, bu arada 15.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6191 sayılı Yasadan yararlanmak için davalı idareye başvurması üzerine davalı idarece, normal sigortalı olarak çalıştığı için emekliliğini iptal ederek gecikmeden dolayı toplu ödediği 13 aylık emekli maaşı tutarı olan 17.012,11 TL'yi adına borç çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle iş bu davayı açmış ise de; dava konusu işlemin dayanağı davacının sigortalı hizmet sürelerine ilişkin olduğu ve halen sigortalı olarak çalıştığından, anılan bu taleplerin incelenmesi ve değerlendirilmesi yukarıda bahsi geçen mevzuatın uygulamasından doğduğu ve bu uyuşmazlıklarda iş mahkemesinin görev alanında bulunduğundan mahkememiz görevsizdir.

Açıklanan nedenlerle, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine" dair verdiği temyiz edilmeyen kararın 21/01/2013 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili aynı taleple 30/01/2013 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 16. İş Mahkemesi:04/11/2015 gün, E:2013/130, K:2015/1368 sayılı dosyada "Davanın Reddine" karar vermiş, karar temyiz edilmiştir.

Yargıtay 10. Hukuk Dairesi: 23/10/2018 gün, 2016/5339 Esas 2018/8389 Karar sayılı ilamı ile "...Söz konusu uyuşmazlığın, idari yargının görev alanına girdiği gözetilip, dava şartlarından olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK'nun 114/1-b ve 115. Maddeleri gereğince davanın usulden reddine karar verilmesi gerektiği..." gerekçesi ile hükmün bozulmasına karar vererek dosyayı mahalline iade etmiştir.

ANKARA 16. İŞ MAHKEMESİ: 07/01/2019 gün, ve E:2018/464 sayılı ara kararında " Tüm dosya kapsamının birlikte değerlendirilmesi sonucunda, davanın, 5434 sayılı Yasa kapsamında bağlanan aylığın Kurumca kesilmesine dair İşlemin iptali ile ikramiye alacağı ödenmesi gerektiğinin tespiti istemine ilişkin olduğu, 01.06.2011 tarihinden itibaren 5434 sayılı Yasa kapsamında emekli aylığı bağlandığı anlaşılan davacı hakkında 5434 Sayılı Yasanın 102'nci maddesi kapsamında kurumca yapılan işlem nedeniyle borç tahakkuk ettirildiği ve davanın bu nedenle açıldığı anlaşılmakta olup, dava konusu uyuşmazlıkta davacıya 5434 sayılı Yasa kapsamında bağlanan aylığının kesilmesi işlemi de 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olduğundan, uyuşmazlığın çözümünde ne 506 sayılı Kanun ne de 5510 sayılı Kanun'un uygulama yeri bulunduğu, davacı yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, bu işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların idari yargının görevinde bulunduğu" gerekçesiyle görevsizlik kararı veren Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin görevli olduğu kanaatine varıldığından, görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına, Kesinleşen İdare Mahkemesi dosyası aslı ile birlikte mahkememiz dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi karar sonucunun

beklenmesine karar vererek, her iki dava dosyasını, 09/01/2019 tarih ve E:2018/464 sayılı yazı ile Mahkememize göndermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25/02/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İş Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, adli yargı dosyasının, kesinleşmiş idari yargı kararı ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın 5335 sayılı Yasanın 30. maddesi uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Deniz Astsubayı olarak görev yaparken YAŞ kararı ile TSK' dan ihraç edilen davacının 15.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6191 sayılı Yasadan yararlanarak emekliye ayrılmasının davalı kurumca iptali ve davacıya borç çıkarılması işlemlerine karşı açılmıştır.

6191 sayılı Sözleşmeli Er ve Erbaş Kanunu ile 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na eklenen Geçici 32.maddede; 12 Mart 1971 tarihinden bu Kanunun yayımı tarihine kadar, yargı denetimine kapalı idari işlemler veya Yüksek Askerî Şûra kararları ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilenler veya vefatları hâlinde hak sahipleri, bu madde hükümlerinden yararlanabilmek için altmış gün içinde Milli Savunma Bakanlığına başvuruda bulunacakları...

Başvurunun kabulü hâlinde; a) Bu kişilerin ilişiklerinin kesildiği tarihten bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen süreleri Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçmiş kabul edileceği, bu süreler karşılığında 5434 sayılı Kanunun mülga 32. maddesi ile 31.5.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 40. maddesi uyarınca fiili hizmet süresi zammı ve 5434 sayılı Kanunun mülga 36. ve mülga 37. maddeleri ile 5510 sayılı Kanunun 49. maddesi hükümleri dikkate alınarak itibari hizmet süresi zammı verileceği, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiklerinin kesildiği tarih ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasındaki dönem içinde uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemiş veya emekli keseneği yatırılmamış olan sürelerine ilişkin kesenek ve kurum karşılıkları ile fiili hizmet süresi zammı ve itibari hizmet süresine ait kurum karşılıkları, statülerine göre Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiklerinin kesildiği tarihten aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden Milli Savunma Bakanlığına müracaat ettikleri tarihteki katsayı esas alınmak suretiyle ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığınca hesaplanarak Sosyal Güvenlik Kurumuna defaten ödeneceği...

b) Bu kişilerden statüsüne göre aynı neşetli emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) tamamı emekli olanların kendilerine, bunlardan vefat etmiş olanların hak sahiplerine, statüsüne göre aynı neşetli en son emekli olan emsali subay (general olanlar hariç) veya astsubayın (subay olanlar hariç) emekli olduğu tarihteki sınıf, rütbe ve kıdemi üzerinden, 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmış olan toptan ödeme tutarlarının toptan ödeme aldıkları tarihte bıraktıkları derece, kademe ve ek gösterge tutarları dikkate alınmak suretiyle Milli Savunma Bakanlığına başvuruda bulundukları tarihteki katsayı ve emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar üzerinden ve faizsiz hesaplanarak bulunan tutar, kendileri veya hak sahiplerine ödenecek emekli ikramiyesinden mahsup edileceği, emekli ikramiyesinin ihya tutarını karşılamaması hâlinde eksik kalan tutarın kırksekiz eşit taksit hâlinde aylıklarından tahsil edilmek ve mülga 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8.maddesi hükmü uygulanmaksızın 5510 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara Milli Savunma Bakanı tarafından verilen karar tarihini takip eden ay başından itibaren, aylık bağlanması şartlarını haiz olmayanlara ise bu şartları haiz oldukları tarihten itibaren emekli veya dul ve yetim aylığı bağlanır. Bunlara Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişiklerinin kesildiği tarih ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerine karşılık emekli ikramiyesi ödenir. Ancak bunlardan, daha önceden herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık veya gelir alanlara, yüksek olan aylık veya gelirin bağlanacağı düzenlenmiş,

Ayrıca, bu madde uygulamasından kaynaklanan davalara bakmakla görevli mahkemenin Askeri Yüksek İdare Mahkemesi olduğu öngörülmüştür.

Davalının TSK' da görev yaptığı tarihlerdi yürürlükte bulunan 5434 sayılı mülga Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunun ''Emekli Aylığı'' başlıklı 41'inci maddesinde emekli, adi malûllük ve vazife malûllüğü aylıklarının hesaplanmasında 657 sayılı Devlet Memurları kanununun 43'üncü maddesinde yer alan gösterge tablosu ve Personel kanunlarındaki ek göstergelerin esas alınacağı hüküm altına alınmış olup, ''Fiili Hizmet Müddeti'' başlıklı 31'inci maddesinde fiili hizmet müddetini, iştirakçinin bu kanunla tanınan haklardan faydalanmaya başladığı tarihten itibaren tam kesenek vermek suretiyle geçirdiği müddet olarak tanımlanmış, 32'nci maddesinde ise iştirakçilerin; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Cumhuriyet ordusu kadrosunda muvazzaf, yedek ve gedikli subaylarla askeri memur ve gedikli erbaş olarak görev yapanlara görevlerinde geçen fiili hizmet müddetlerinin her yılı için 3 ay ekleneceği belirtilmiştir.

926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel kanunun 135'inci maddesinde subay ve astsubayların aylık ve ödenekleri ile hizmete ilişkin her çeşit ödemelerin bu kanuna yazılı esaslar dahilinde yürütüleceği, 141'inci maddesinde kanunda gösterilen gösterge tablolarında yer alan rütbe ve rütbe kıdemliliklerinden her birindeki birinci aylık göstergelerine tekabül eden o miktara ve rütbe kıdemliliğinin ilk kademe aylığını göstereceği belirtilmiş, askeri hakimlerin özlük hakları ise 357 sayılı kanunda düzenlenmiştir. Askeri hakim subayın rütbe terfii ve derecesi 926 Sayılı kanuna göre, rütbe karşılığı derecenin ek göstergesi 357 sayılı kanuna göre tespit edilmektedir. 6191 sayılı kanuna eklenen Geçici 32'nci madde hükümleri uyarınca maaş bağlanan ilgilinin maaşı emsali Kıdemli Astsubay Başçavuş emekli maaşına göre belirlenecektir. Emsali astsubayın da görevde iken geldiği, bulunduğu statüye göre emekli aylığının tespit edilmesi

gerekmektedir. Diğer bir deyişle, gerek 926 gerekse 357 sayılı Kanunlar asker kişilerin statü ve özlük haklarını düzenleyen yasal düzenlemeler olduğundan ve davanın somutunda davacı emekli astsubayın bu statüsünden kaynaklanan emekli aylığı ile ilgili bir uyuşmazlık söz konusu bulunduğundan; işlemin askeri açıdan değerlendirilecek yönünün mevcudiyeti karşısında, davada ''askeri hizmete ilişkinlik'' unsurunun gerçekleştiği açıktır.

Dava dosyalarının incelenmesinden; Kıdemli Deniz Astsb. Bşçvş. Olarak görev yaparken Yüksek Askeri Şura kararı ile Ordu' dan ihraç edilen davacının 1999 yılında özel sektörde sigortalı olarak çalışmaya başladığı ve 06.06.2012 tarihine kadar sigortalı olarak çalıştığı, bu arada 15.04.2011 tarihinde yürürlüğe giren 6191 sayılı Yasadan yararlanarak emekli olduğu ve 13 ay emekli maaşı aldığı idarece durumun fark edilmesi üzerine emeklilik işleminin iptal edilerek ödenen 17.012,11 TL'yi adına borç çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle söz konusu davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda özetlenen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar ışığında, Anayasa değişikliği sonrası kaldırılan Askeri Yargının görev alanında bulunduğu tartışmasız olan uyuşmazlığın çözümünün genel idari yargı yeri olacağı tartışmasızdır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Ankara 16. İş Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Ankara 2. İdare Mahkemesinin 12.12.2012 gün, E:2012/1760, K:2012/2237 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Ankara 16. İş Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 2. İdare Mahkemesinin 12.12.2012 gün, E:2012/1760, K:2012/2237 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 25/02/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ